

**Starfsreglur um söfnuði og sóknarnefndir nr. 16/2021-2022,
sbr. starfsrgl. nr. 16/2022-2023, nr. 9/2023-2024, nr. 41/2023-2024 og nr. 10/2025-2026.**

I. KAFLI.

Söfnuðir og sóknir.

1. gr.

Söfnuður er sjálfstæð félagsleg og fjárhagsleg grunneining Þjóðkirkjunnar og starfsvettvangur hennar á hverjum stað. Söfnuður tengist öðrum söfnuðum innan sama prestakalls, ef um það er að ræða, með samstarfi eða á annan hátt sem héraðsfundur kann að mæla fyrir um eða einstakar sóknarnefndir stofna til. Þá tengjast söfnuðir öðrum söfnuðum innan prófastsdæmis með sameiginlegum héraðsfundi. Söfnuður á tilteknu landsvæði myndar sókn. Ein eða fleiri sóknir mynda prestakall. Sókn er félag þess fólks innan Þjóðkirkjunnar sem býr innan sóknarmarka. Sóknarbörn eru allir þeir sem lögheimili eiga í sókn og eru skráðir í Þjóðkirkjuna. Sóknarbörn eiga rétt á kirkjulegri þjónustu í sókn sinni og bera sameiginlega skyldur eftir því sem nánar er kveðið á um í lögum eða með lögmæltum ákvörðunum.

II. KAFLI.

Frumskyldur sóknar.

2. gr.

Frumskyldur sóknar er helgihald, kærleikspjónusta og fræðsla sem nærir og eflir trú sem starfar í kærleika. Til þess er haldið uppi:

- a. reglubundnum guðspjónustum og séð til þess að sóknarbörn eigi aðgang að sálgæslu í samtali, prédikun, sakramenti og fyrirbæn,
- b. reglubundnu fræðslustarfi um kristna trú og sið, og stuðningi við trúaruppeldi heimilanna með barnastarfi, fermingarfræðslu og æskulýðsstarfi,
- c. kærleikspjónustu á vettvangi sóknarinnar og með aðild að hjálparstarfi og kristniboði kirkjunnar.

Þar sem ekki er unnt að halda uppi reglubundinni þjónustu, svo sem vegna fámennis, geta sóknir í sama prestakalli, eða á sama samstarfssvæði, sameinast um ofangreinda meginþætti safnaðarstarfs eða ræði sameiningu við aðra sókn eða sóknir í prestakallinu sem þátt í að efla starfið og einfalda reksturinn.

III. KAFLI.

Safnaðarfundir.

3. gr.

Aðalsafnaðarfundur skal að jafnaði halda fyrir maílok ár hvert. Þar skulu rædd málefni sóknarinnar, þar á meðal þau mál sem lögmælt er að undir fundinn séu borin, svo og þau mál sem kirkjuþing, héraðsfundur, sóknarprestur, prófastur eða biskup Íslands skýtur þangað.

Aðalsafnaðarfundur er vettvangur starfsskila og reikningsskila af hendi sóknarnefndar og einstakra nefnda innan sóknarinnar. Aðalsafnaðarfundur fer með ákvörðunarvald innan sóknarinnar í málum þeim sem undir fundinn heyra samkvæmt lögum eða lögmæltum ákvörðunum. Aðra safnaðarfundir skal halda ef meiri hluti sóknarnefndar óskar þess eða einn fjórði hluti sóknarbarna sem atkvæðisrétt eiga á safnaðarfundum. Sóknarbörn njóta kosningarréttar og kjörgengis á safnaðarfundum þegar þau eru fullra sextán ára. Hvert sóknarbarn hefur atkvæðisrétt sem nemur einu atkvæði. Enginn getur farið með atkvæðisrétt annars samkvæmt umboði.

4. gr.

Sóknarnefnd í samráði við starfandi sóknarprest og/eða prest boðar til aðalsafnaðarfundar með minnst viku fyrirvara og skal greina frá dagskrá fundarins í fundarboði. Fundinn skal auglýsa með þeim hætti sem venja er til um messuboð. Þar skal taka fyrir eftirfarandi:

1. Gera grein fyrir starfsemi og rekstri sóknarinnar á liðnu starfsári.
2. Afgreiðslu reikninga sóknar og kirkjugarðs ef við á fyrir sl. ár, ásamt fjárhagsáætlun næsta árs.
3. Gera grein fyrir héraðsfundi.
4. Kosning tveggja skoðunarmanna eða endurskoðanda sóknar og varamanna þeirra til árs í senn.
5. Kosning sóknarnefndar, sbr. 6. gr. starfsreglna þessara.
6. Kosning í aðrar nefndir, ráð og trúnaðarstörf.
7. Ákvörðun um meiriháttar framkvæmdir og framtíðarskuldbindingar ef við á.
8. Önnur mál.

Ef við á skal kjósa kjörfulltrúa vegna kosninga til kirkjuþings og kjörs biskups Íslands og vígslubiskupa.

Sóknarnefnd er heimilt að boða til aukaaðalsafnaðarfundar sem skal boða til með sama hætti og aðalsafnaðarfundar, sbr. 1. mgr. 3. gr. starfsreglna þessara.

IV. KAFLI.

Skipun sóknarnefnda.

5. gr.

Í hverri kirkjusókn er sóknarnefnd sem starfar undir forystu sóknarnefndarformanns í nánu samstarfi við sóknarprest.

Aðalsafnaðarfundur kýs sóknarnefndarmenn og varamenn til allt að fjögurra ára í senn.

Aðalsafnaðarfundur getur þó ákveðið að kjósa megi til sóknarnefndar árlega.

Sóknarnefnd starfar í umboði safnaðarins og ber ábyrgð gagnvart honum.

Sóknarnefnd starfar á grundvelli laga um Þjóðkirkjuna, starfsreglna, stefna og samþykktu kirkjuþings.

6. gr.

Sóknarnefnd skal skipuð leikmönnum, sem eru lögráða, skírðir og skráðir í þjóðkirkjuna.

Leikmaður telst sá sem ekki hefur tekið vígslu til prests eða djákna.

Aðalsafnaðarfundur ákveður fjölda aðal- og varamanna í sóknarnefnd. Sóknarnefndarmenn skulu að lágmarki vera þrír séu sóknarbörn færri en 3000, að lágmarki fimm séu sóknarbörn yfir 3000 en að hámarki níu.

Í sóknum þar sem gjaldendur eru fleiri en 4000 skal kjósa formann, varaformann og gjaldkera sérstaklega. Þeir þurfa að hafa hreint sakavottorð.

Kjósa skal a.m.k. jafnmarga varamenn og aðalmenn eru og taka þeir sæti í forföllum aðalmanna eftir þeirri röð sem þeir voru kosnir í. Heimilt skal sóknarnefnd að kveðja varamenn sér til liðsinnis þegar hún telur ástæðu til. Varamenn skulu uppfylla sömu hæfisskilyrði og aðalmenn.

Þrátt fyrir ákvæði 5. mgr. 3. gr. er aðalsafnaðarfundur heimilt að kjósa leikmann til starfa í sóknarnefndinni sem tilheyrir annarri sókn samkvæmt lögheimilisskráningu. Þrátt fyrir það skal meirihluti aðalmanna sóknarnefndar ávallt skipaður leikmönnum sem tilheyra sókninni samkvæmt lögheimilisskráningu. Sá leikmaður verður að uppfylla almenn skilyrði til þess að geta tekið sæti í sóknarnefnd. Leikmaður getur aðeins starfað í einni sóknarnefnd hverju sinni.

Við kosningu í sóknarnefnd skal tekið mið af vanhæfisreglum.

7. gr.

Verkaskipti sóknarnefndarmanna.

Sóknarnefnd skiptir með sér verkum.

Sóknarnefnd er heimilt að kjósa úr sínum hópi framkvæmdanefnd er starfi á milli funda sóknarnefndar.

Sóknarnefnd setur framkvæmdanefnd erindisbréf. Sóknarnefnd getur ákveðið að kjósa einnig varamenn í framkvæmdanefnd og í hvaða röð þeir taka sæti.

V. KAFLI.

Hlutverk sóknarnefnda.

8. gr.

Guðsþjónusta, helgihald, trúfræðsla og rekstur.

Sóknarnefnd skal starfa með vígðum þjónum við mótun og skipulag kirkjulegs starfs.

Sóknarnefnd annast rekstur og framkvæmdir á vegum sóknarinnar.

Sóknarnefnd er ásamt sóknarpresti í fyrirsvari fyrir sóknina gagnvart stjórnvöldum, einstaklingum og stofnunum. Hún hefur umsjón með kirkju safnaðarins og safnaðarheimili. Sóknarnefnd skal gæta réttinda kirkju og gera prófasti viðvart ef út af bregður.

9. gr.

Helstu störf sóknarnefndar eru sem hér segir:

1. Hafa ásamt prestum og í samráði við annað starfsfólk safnaðarins, eftir því sem við á, forgöngu um kirkjulegt starf á vegum sóknarinnar.
2. Fjárstjórn sóknarinnar.
3. Umsjón og gæsla eigna sóknarinnar.
4. Sjá til þess að viðunandi húsnæði og búnaður sé til guðspjónustuhalds og annars safnaðarstarfs í sókninni.
5. Að sjá til þess að skráðir kirkjugripir og minningamörk séu verndaðir skv. ákvæðum laga um menningarminjar nr. 80/2012, með síðari breytingum.
6. Ráða starfsfólk sóknar í samráði við sóknarprest.
7. Önnur verkefni sem aðstæður í sókninni kunna að útheimta.
8. Sóknarnefnd (aðal- og varamenn) skulu kjósa fulltrúa á kirkjuþing í sínu prófastsdæmi skv. reglum þar um.

10. gr.

Fundir sóknarnefnda.

Sóknarnefnd heldur formlega fundi með reglulegum hætti þar sem málefni sóknarinnar eru til umræðu og ákvörðunar.

Formaður boðar fundi í sóknarnefnd og stýrir þeim og er fundur ályktunarfær ef meirihluti nefndarmanna sækir fundinn.

Sóknarprestur og aðrir prestar í prestakallinu skulu að jafnaði sitja sóknarnefndarfundi og sóknarprestur fundi framkvæmdanefndar ef hún starfar. Enn fremur aðrir starfsmenn sóknarinnar ef málefni þeirra eru sérstaklega til umræðu á fundinum. Sóknarnefnd skal fylgja vanhæfisreglum gildandi starfsreglna um þingsköp kirkjuþings hverju sinni um meðferð einstakra mála.

11. gr.

Allir fundir sóknarnefndar og framkvæmdanefndar sem og safnaðarfundir skulu bókaðir og staðfestir af fundarmönnum. Þá skal sóknarnefnd gæta þess að varðveita og skrá bréf, bækur og skjöl er snerta kirkjuna og starfsemi hennar. Um vörslu þessara gagna skal fara í samræmi við gildandi lög hverju sinni.

12. gr.

Sóknarnefnd getur skipað nefndir úr sínum hópi eða utan hans til að fjalla um einstök málefni. Slíkar nefndir starfa á ábyrgð og í umboði sóknarnefndar sem setur þeim jafnframt verklagsreglur eða erindisbréf.

13. gr.

Rekstur og fjármál.

Sóknarnefnd skal í samráði við sóknarprest gera fjárhagsáætlun fyrir hvert almanaksár og hafa þar m.a. hliðsjón af starfsáætlun sóknarinnar. Fjárhagsáætlunin skal lögð fram á aðalsafnaðarfundum til kynningar og afgreiðslu. Sóknarnefnd skal fylgjast með að farið sé að fjárhagsáætlun.

14. gr.

Við ráðstöfun fjármagns sóknarinnar til skamms eða langs tíma skal ávallt gæta þess að fjárskuldbindingar vegna framkvæmda komi sem minnst niður á almennu kirkjustarfi. Eigi að ráðast í miklar fjárfestingar eins og smíði nýrrar kirkju, safnaðarheimilis eða hljóðfæra kaup skal sóknarnefnd greina úthlutunarnefnd kirkjupings, sbr. gildandi starfsreglur um fjármál kirkjunnar hverju sinni, skriflega frá áformum sínum um framkvæmdir og fjármögnun.

Sóknarnefnd er hvorki heimilt að greiða laun vegna prestsverka né styrkja það sem fellur undir starfskostnað presta og prófesta, samkvæmt gildandi reglum eða kjarasamningum hverju sinni. Þó er sóknarnefnd heimilt að leggja starfandi prestum til skrifstofuaðstöðu ef sóknin hefur bolmagn til þess án þess að það bitni á safnaðarstarfinu.

Ef fjárhag sókna er stefnt í tvísýnu með miklum hallarekstri eða skuldasöfnun þannig að það hamli eðlilegu safnaðarstarfi, eða er óstarfhæf, er stjórn Þjóðkirkjunnar heimilt að grípa inn í reksturinn, t.d. með skipun fjárhaldsmanns eða eftirlitsnefndar.

15. gr.

Sóknarnefnd ritar firma sóknarinnar. Nefndin getur veitt sóknarnefndarmönnum eða öðrum heimild til að rita firmað. Ritunarrétt má takmarka á þann hátt að fleiri en einn fari með hann í sameiningu. Sóknarnefnd veitir prókúruumboð.

Sóknarnefnd er óheimilt að efna til fjárskuldbindinga með persónulegum ábyrgðum einstaklinga.

16. gr.

Sóknarnefnd getur ekki veðsett eignir sóknarinnar nema með samþykki safnaðarfundar.

17. gr.

Sóknarnefnd sér til þess að bókhald sé fært í samræmi við lög og noti samræmt reikningsform við uppsetningu ársreiknings, sem rekstrarskrifstofa Þjóðkirkjunnar leggur til.

18. gr.

Sóknarnefnd sér til þess að ársreikningur sóknar sé gerður fyrir hvert almanaksár. Ársreikningurinn skal áritaður af sóknarnefnd, endurskoðaður af kjörnum skoðunarmönnum eða endurskoðanda og lagður fram á aðalsafnaðarfund til kynningar og afgreiðslu og síðan sendur rekstrarskrifstofu Þjóðkirkjunnar. Heimilt er stjórn Þjóðkirkjunnar að fela próföstum að kalla eftir ársreikningum sókna. Stjórn Þjóðkirkjunnar getur ákveðið lokafrest sem sóknir hafa til að skila ársreikningi. Sé ársreikningi ekki skilað innan tilskilins frests getur nefndin óskað eftir að sóknargjald viðkomandi sóknar renni inn á sérgreindan biðreikning Þjóðkirkjunnar. Sóknargjald greiðist sókninni þegar löglegum ársreikningi hefur verið skilað.

19. gr.

Ef sóknarnefnd fer með stjórn kirkjugarðs, sbr. 2. mgr. 8. gr. laga um kirkjugarða, greftrun og líkbrennslu nr. 36/1993, skal halda fjárhag kirkjugarðs algerlega aðgreindum frá fjárhag sóknar.

20. gr.

Sóknarnefnd, í samráði við sóknarprest, ræður starfsmenn sóknarinnar. Ráðningarsamband starfsfólks sóknar er við sóknarnefnd.

21. gr.

Að jafnaði skal auglýsa laus störf hjá sókninni með tveggja vikna umsóknarfresti hið minnsta. Í auglýsingu skal m.a. tiltekið:

- a. starfslýsing
- b. hvenær umsóknarfrestur rennur út,
- c. hvert umsóknin skuli send,
- d. að veitt sé heimild til að afla sakarvottorðs.

22. gr.

Ráðningarsamningur starfsmanna skal vera skriflegur og með gagnkvæmum þriggja mánaða uppsagnarfresti, en mánaðar uppsagnarfresti á fyrstu þremur mánuðum í starfi. Sóknarnefnd í samráði við sóknarprest semur starfslýsingu fyrir starfsmenn.

Hafa ber hliðsjón af starfsreglum um djákna og organista við gerð ráðningarsamninga við þá og starfslýsinga, svo og samþykktum stefnumálum kirkjuþings sem varða starfssvið þeirra sérstaklega.

23. gr.

Óheimilt er að ráða til starfa einstakling til að sinna börnum og ungmönnum undir 18 ára aldri, sem hlotið hefur refsídóm vegna brota á eftirtöldum lagabálkum: barnaverndarlögum, nr. 80/2002 almennum hegningarlögum, nr. 19/1940, þ.e.: kynferðisbrot skv. 22. kafla, önnur ofbeldisbrot skv. 23. kafla, þó einungis refsíðoma síðustu fimm ár vegna brots skv. 217. gr.

um minniháttar líkamsmeiðingar, brot gegn frjálssræði manna skv. 24. kafla fíkniefnabrot skv. 173. gr. a., lögum um ávana- og fíkniefni, nr. 65/1974, þ.e. refsídóm síðustu fimm ár. Ofangreint ákvæði nær einnig til sjálfboðaliða sem starfa með börnum og ungmennum undir 18 ára aldri hjá sókn. Sóknarnefnd skal óska eftir samþykki allra, sem sækjast eftir starfi, launuðu, sjálfboðnu eða í verktöku, til þess að fá aðgang að upplýsingum úr sakaskrá viðkomandi hvað varðar ofangreindar tegundir brota. Synji umsækjandi um heimild er óheimilt að ráða hann til starfa.

24. gr.

Ef upp kemur ágreiningur um störf starfsmanna innan sóknar, sem ekki tekst að leysa þar á vettvangi, skal vísa málinu til prófasts.

VI. KAFLI.

Gildistaka.

25. gr.

Starfsreglur þessar, sem settar eru með heimild í 8. gr. laga um þjóðkirkjuna nr. 77/2021, öðlast gildi 1. janúar 2022. Frá sama tíma falla brott starfsreglur um sóknarnefndir nr. 1111/2011, með síðari breytingum.

Gildistaka 1. janúar 2022.